

Din nou despre romantici

Ramona MALIȚA, *Doamna de Staël. Scrieri din tinerețe*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2023, 203 p.

Această lucrare reprezintă o ediție critică și traducerea nuvelor de tinerețe ale scriitoarei romantice franceze Germaine de Staël. Este o lucrare fundamentală pentru cei interesați de romantismul francez și de începuturile literare ale uneia dintre cele mai fecunde mișcări literare de la începutul secolului al XIX-lea.

Cartea se concentrează pe traducerea și interpretarea critică a nuvelor scrise în tinerețea Doamnei de Staël: „Zulma”, „Mirza sau scrisoarea unui călător”, „Adela și Teodor”, „Povestea vieții Paulinei” și „Povestea vieții doamnei Jane Gray”. Aceste prime încercări narative ale autoarei de a ilustra teme și motive literare în cheie romantică precum dragostea, împlinirea de sine sau rolul femeii în societate etc. arată, în același timp, inspirația sociopolitică și modelele intelectuale ale autoarei în Secolul Iluminismului căreia îi este tributară, într-o anumită măsură. Cartea conține, pe lângă traducerea textelor originale, un studiu introductiv cuprinzător care plasează aceste lucrări în cadrul romantismului francez, evidențiind impactul sociocultural și filosofic asupra stilului literar al Doamnei de Staël. Traducerea include note și comentarii care dezvoltă anumite pasaje și termeni, precum și referințe culturale lămuritoare pentru interpretarea corectă a nuvelor.

Studiul introductiv oferă un cadru teoretic și istoric al operelor traduse, explicând influențele romantismului și ale iluminismului asupra scrierilor Doamnei de Staël. Ramona Malița detaliază contextul istoric și literar în care aceste opere au fost create, precum și temele recurente și importanța lor în dezvoltarea ulterioară a literaturii romantice. Cartea include patru nuvele și o biografie scrise de Doamna de Staël în prima parte a carierei sale literare, precum : „Zulma”, „Mirza”, „Adela și Teodor”, „Povestea vieții Paulinei” și „Povestea vieții doamnei Jane Gray”. Pe lângă traducere, volumul oferă comentarii detaliate asupra operei, explicând referințele culturale și detaliile istorice esențiale pentru a înțelege scrierile Doamnei de Staël.

Ramona Malița subliniază că scrierile din tinerețe ale Doamnei de Staël reflectă un amestec de idei iluministe și romantice. În timp ce personajele sunt animate de dorința de libertate, temele legate de iubire, suferință și sacrificiu prefigurează sensibilitatea romantică a epocii. O temă centrală în aceste opere este iubirea idealizată și adesea imposibilă, o caracteristică tipică literaturii romantice. În lucrările „Adela și Teodor” și „Zulma”, iubirea este adesea însoțită de suferință și sacrificiu, evidențiind ideea că adevărata iubire transcende și cucerește obstacolele materiale și sociale. Această idee este amplificată de un stil narativ plin de pasiune și introspecție, care este redat cu fidelitate de traducătoare. În analiză, Ramona Malița argumentează că aceste

scrieri timpurii demonstrează începuturile romanului psihologic introspectiv, care va domina mai târziu literatura romantică europeană. Prin ilustrarea detaliată a emoțiilor și conflictelor interioare ale personajelor, Doamna de Staël explorează profunzimea psihologică a experiențelor umane.

Un alt argument important prezentat este reflecția asupra poziției femeii în societate. Personajele feminine din scrierile Doamnei de Staël sunt adesea reprezentări ale scriitoarei, ale inteligenței și sensibilității sale, dar se confruntă și cu limitările impuse de societatea patriarhală și dogma catolică. Operele Doamnei de Staël sunt marcate de descrieri bogate ale peisajelor exotice, un aspect pe care Ramona Malița îl evidențiază ca parte esențială a atmosferei romantice.

Doamna de Staël. Scrieri din tinerețe de Ramona Malița este o contribuție valoroasă la studiul literaturii romantice, punând în evidență complexitatea și profunzimea creației literare ale uneia dintre cele mai remarcabile figuri ale istoriei literare situate între romantism și iluminism. Prin traduceri fidele, note detaliate și analize profunde, această ediție permite cititorilor să înțeleagă mai bine influențele, temele și stilul care au caracterizat tinerețea literară a Doamnei de Staël, dar și să aprecieze traducerea în românește, pentru prima dată, a nuvelor acestei scriitoare.

Alexandra-Maria IVĂNUȘ
(Universitatea de Vest din Timișoara)